

“ప్రేమగీతం వల్ల వృద్ధులు నల్లలులే, నాకు ఇంకా పాడి వినిపించండి—అంటు వాడురా సావం! ఈ భగ్గు ప్రేమికుడు” అన్నాడు అనందరావు, షేక్స్పియర్ నాటకంలోని మొదటి పేజీలో మొదటి లైను చదువుతూ, కుర్చీలో వెనక్కి చేరబడి వింటున్న కృష్ణావతారంతో.

హాస్టల్లో రాత్రి భోజనమయ్యాక, చదువు కోడానికి పుస్తకాలు తీసిన డి. ఏ. మొదటి సంవత్సరం విద్యార్థులు అనందరావు, కృష్ణావతారం. ఇద్దరూ దిన్నప్పటినుంచి కలిసి మెరిసి చదువుకుంటూ వచ్చిన వాళ్ళు. ప్రాణశ్పేహితులు. కృష్ణావతారం ధనికుల కుటుంబంలోంచివచ్చాడు. అతని ప్రాపుతో చదువు కుంటున్న బీటకుర్రాడు అనందరావు.

అనందరావు దిన్నప్పటినుంచి అన్ని క్లాసుల్లో పన్నుగా వచ్చాడు. అటువంటి తెలివితేటల కుర్రాడితో జతగా చదువుకుంటే తమ కుర్రాడు కూడా బాగా పుద్దితోకి వస్తాడనే ఆశతో రామస్వామిగారు తమ పుత్రుడైన కృష్ణావతారంతోబాటు అనంద రావుని కూడా అన్ని ఖర్చులు తామే భరించి చదివిస్తు వ్వారు.

కాలేజీ హాస్టల్లో ఇద్దరూ కలిసి ఒక రూములో వుంటున్నారు. కృష్ణావతారం అంటే అనందరావుకి ఎంతో అభిమానం. అతనివలననే తాను ఈనాడు డి. ఏ. చదవగల్గుతున్నాడు. అతని మంచి చెడ్డల బాధ్యత లన్ని రామస్వామిగారు తనపైన వేశారు. ఎందుకంటే కృష్ణావతారం ముద్దుగా, సుకుమారంగా పెరిగిన ధనవంతుల బిడ్డ. కష్టస్థులు ఎక్కువగా తెలియవు. అందువల్ల అన్ని విషయాల్లోనూ అనందరావు అతన్ని సరిదిద్దుకోవాని ఆయన చెప్పారు.

షేక్స్పియర్ ద్రామా ‘ట్యుల్స్ నైట్’ని చదవడానికి తీసి మొదలెట్టగానే కృష్ణావతారం చాలా విస్పృహగా నిట్టూర్చాడు. అనందరావు, అది గమనించి “ఏం బ్రదర్ నిద్రాస్తోందా? ఇవాల వంట వాడు సాంబారు చాలా బాగా పెట్టేడులే! దోసు బాగా ఎక్కువ చేశావు కాబోలు. నిద్ర వస్తోంది” అన్నాడు.

“నిద్ర కాదురా బాబూ! నా మనస్సుం బాగు లేదు”

“అయితే ఫరవాలేదు. షేక్స్పియర్ యొక్క అత్యంత రమణీయమైన ఈ నాటకం మనం చదవడం ప్రారంభించామంటే మనస్సులోవున్న భేద మంతా మోదంగా మారిపోతుంది”

“అలా మారటంలేదు పరికా, విషాదం ఎక్కువయిపోతోంది”

“ఏమిటోయ్ విశేషం?”

“సంగీతంవల్ల ప్రేమ వృద్ధవుతుందని—ఎంత అనుభవంతో వ్రాసాడురా?”

“ఎవడికిరా అనుభవం. నీకా? షేక్స్పియర్ కా?”

“ప్రస్తుతంలో నాకేరా”

“చంపాపు సో! అయితే నువ్వు ప్రేమించిన—

లేక ప్రేమించబోతున్న ఈ—లిస్టు నెంబరు ప్రకారం—ఇరవై మూడో రాచకన్య నామగోయం బెద్ది? ఆమె రాచకన్యయా, గోపికయా, మాతంగ కన్యయా, వాగకన్యయా, ఎవరో సెలవిమ్ము”

“ఒరేయ్! ఇమాటు సీరియస్ గా ప్రేమిస్తున్నాను రా!”

వృద్ధులయ అభివృద్ధి 'రంగభాష'

అభివృద్ధి

కవిత్వంలో పడికొట్టుకుంటున్న కృష్ణాచ
తారానికి ప్రేమ ఏమి తెలుసు? ఆ విషయం
కమల చెప్పాలిగాని...

“నువ్వు ‘సీరియస్’గా ప్రేమించని దేవుడు? మన ఊళ్ళో రత్తి మొదలుకొని మీ మేనమామ కూతుళ్ళు నలుగుర్ని, హోటళ్ళలో, ట్రైనులో, బస్సులలో కన్పించి, నీ మనస్సును దొంగిలించిన సుజాతా, వద్దినీ, సుకుమారి, మనోరమా, శారదా, ఇత్యాది కన్యలందర్ని నువ్వు సీరియస్గానే ప్రేమించావు కదూరా?”

“ఉవ్! ఊరుకో. వాళ్ళందరి పేర్లు ఎత్తుకు. వాళ్ళకి ప్రేమంటే ఏమిటో తెలియదు. ఇప్పుడు నే ప్రేమిస్తున్న అమ్మాయిముందు వాళ్ళు ఆమె కావిగోటికైనా పనికిరారు”

“సరే బాగానేవుంది. ప్రస్తుతం నీ ప్రేమ కథ ఆపి షేక్స్పీయర్ డ్రామా ఆరంభిద్దాం. తొందరలో ‘క్వార్టర్లీ ఎక్స్క్యూజ్’ వస్తున్నాయి”

“ఎలా? వాడు ప్రేమా, సంగీతం అంటాంటే ఆ అమ్మాయి, ఆమె సుందరవదనం జ్ఞాపకమొస్తోంది”

“పోనీ. ఫిజిక్కు చదువుదామా? అండులో ‘వెషరూ’ ‘టెంపరేచరూ’ గురించి చదివితే—నాళ్ళ గారూ, పేంబ్లెత్తం—జ్ఞాపక మొస్తుంది?”

“లాభం లేదురా. నా మనస్సు ‘దిగిరాను, దిగిరాను దివినుండి భువితీ’ అంటోందిరా.”

అనందరావు చిన్న చిరునవ్వు నవ్వి “ఇంతకీ ఏమిట కథ? కమలేనా?” అన్నాడు మిత్రుడువేపు చూసి.

“హర్షీ! ఎలా కనిపెట్టేశావురా?”

“మరింతెవరు బదర్! కాలేజీలో అమ్మాయిలందరికన్నా అందమైన పిల్ల. బాగా పాడుతుంది. ఆమె యిప్పుడు అపూర్వచింతామణిలా ప్రశ్నలు వెయ్యడం మొదలెట్టే, వెయ్యి ఋర్రలుతెగి ఆమె కాళ్ళమీద వడదానికి సిద్దంగా వున్నాయి.”

“నిజమేరా. ఆమెను చూచిన వాడల్లా ఆమెను ప్రేమిస్తాడు.”

“అలా అనకు. నాకా అమ్మాయిలో గొప్పతన మేమీ కన్పించలేదు.”

“నువ్వో ‘బుక్ వరమ్’ ఏ. నీకు సౌందర్యారాధన ఏం తెలుసు? మొన్న ‘ఇండిపెండెన్సు’డే నాడు ఆమె పాడుతూంటే నేను విని మూర్ఛపోయే ననుకో. ఆ జయదేవుడి అవ్వవది. “స్విరహేతవ దీనా రాధా” అని ఆ అమ్మాయి పాడుతూంటే ఆ గానంలో మైమరచి తన్మయత్వంతో నా హృదయమే ఆమె కర్పించాను.”

“నుంచినని చేశావు. హృదయం ఇచ్చేస్తే ఇచ్చేశావు. మెదడు భద్రంగా వుందికదా! దానికి పని కల్పించి, కాస్త చదువు ధోరణిలో పడు”

“ఉహూ! కమల సంగతేదో తేలాలిందే.”

అంతవరకూ ఒక మెదడేకాదు, మన ఇంద్రియా లేవి పని చేయవు”

అనందరావు కృష్ణావతారంచేత అవాల్కికి చదివించడం కష్టమని గ్రహించాడు. కృష్ణావతారం సౌందర్య విహీనం. కవిత్వం రాస్తాడు. అందమైన ఆడది కన్పిస్తే ప్రేమిస్తాడు. అయితే ఆ ప్రేమ మరో అందమైన ఆడది కన్పించేవరకే. తరువాత కొత్త మ్యాయి మీదకు మారిపోతుంది. తన ప్రేమ గాధ అన్నిటిని అనందరావులో చెప్పాడు.

హృదయలాస్యం

పేద కుటుంబంలోంచి సహజ ప్రతిభవల్ల సైకి వస్తున్న అనందరావు ఇలాటి విషయాలలో జోక్యం కలుగజేసుకోకపోవడమేకాక, మిత్రుణ్ణి సానుభూతితో మందలిద్దామని ప్రయత్నిస్తూంటాడు. ప్రేమించడానికి, ముందు ముందు కావలసినంత కాలముందనీ, కళాశాల చదువుని అశ్రద్ధ చేయవద్దనీ హెచ్చరిస్తూంటాడు.

కృష్ణావతారం ధనికుల బిడ్డ అవటంవల్ల, చదువు కోడం తనకు విజ్ఞానార్జనకారకంగానీ, జీవనార్జనకు గాదనీ, అందువల్ల తన సౌందర్యారాధనకు చదువు అడ్డం కాకూడదనీ తీర్మానించుకొన్నాడు.

రోజూ కారులో వస్తూండే కమలకోసం, కాలేజీ గేటు దగ్గరే నూలు వేసుకొని ఎదురు చూస్తూండేవాడు. ఆమె రాగానే విరువవ్వుతో ఆమెను తన వైపు ఆకర్షించాలనీ, ఎలాంటి అవకాశం దొరికినా ఆమెను పలకరిద్దామనీ ప్రయత్నించేవాడు. కమల అనలతనివైపే చూడకపోగా, ఇతర మగ విద్యార్థులు

ఆఫీసరు:- (గు మా స్టా ఫో)

ఏమి మ్యూ పనిలోకి యింత ఆలస్యంగా వచ్చావు?

గుమాస్టా:- నిద్రలో మెలకువ రాలేకండి.

ఆఫీసరు:- ఏమిటి? అ యి తే నువ్వింట్లో కూడా నిద్రపోతావన్నమాట!

డి. ఎక, శీంకర్

ఆమె దృష్టి నాకర్పించాలని ప్రయత్నించే—వారెవరి వంకా కన్నెత్తి చూసేదికాదు.

కమల ఆ ఊళ్ళో వల్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ రామ్మూర్తిగారి ఏకైక కపుట్రిక. ఆ ఏడాడే ఇంటర్మీడియట్ లో చేరింది. పదహారేళ్ళ మిసిమి జన్మనంతో ఆమె సౌందర్యం, నవవికసిత కుసుమంలా చూసేవారికి మనోమోహనజనకంగా వుండేది. కాలేజీ విద్యార్థులంతా—ఆమెను చూడడంకోసం విరగబడిపోయేవారు. ఆమె సెక్షనులో విద్యార్థులకు లెక్చరర్ల పాతం వినటం కన్నా, ఆమె కట్టిన వీర, పెట్టుకున్న పువ్వులు, వేసుకున్న జోళ్ళూ పరీక్షించడంలో శ్రద్ధ ఎక్కువగా వుండేది. తక్కిన విద్యార్థినులు కూడా ఆమెతో పరిచయాన్ని వాంఛిస్తూ, ఆమెను ఎంతో గౌరవంగా చూసేవారు.

అందంవున్న ఆడదానికి సులభంగా నాయకత్వం లభిస్తుంది. డబ్బూ, బలంవున్న అబ్బాయి మగ వాళ్ళలో నాయకుడవడం ఏమాత్రం కష్టంగాదు. మొత్తానికి చదువులో ప్రథములైన వాళ్ళు ఎక్కడోగాని నాయకత్వం వహించారు. స్టూడెంట్సు యూనియన్ పోటీలకు కృష్ణావతారం సిద్ధమయ్యాడు. అన్ని క్లాసులకూ వెళ్ళి కాన్యాసు

వెయ్యడం ప్రారంభించాడు. ప్రక్కన ఆనందరావు వుండక తప్పదు.

అన్ని విషయాలూ ముందు ఆలోచించకుండా దిగడం కృష్ణావతారం పని. వాటిలోవున్న అవక తవక అన్నీ దిద్దుకు రావడం అనందరావు పని. సెక్రటరీ పదవికి నామినేషన్ ఇచ్చాక కృష్ణావతారానికి, తన ప్రత్యర్థి శ్రీరామ్ చాలా పలుకుబడిగల విద్యార్థి అనీ, గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి అంతర్ కళాశాలల వక్తుత్వ పోటీలలోనూ, నాటక పోటీలలోనూ ప్రథముడుగా రావటమే కాకుండా చదువులో కూడా తెలివైన వాడనీ లెక్కరర్లందరికీ ప్రీతిప్రతుడనీ తెలిసింది.

అనందరావు ఈ విషయా అన్నీ తెలుసుకొని కృష్ణావతారాన్ని ఎలా గెలిపించాలా అన్న సమస్యలో పడ్డాడు. ఆ పూర్తి కాలేజీకి వాళ్ళు క్రొత్త. ఇంట రీడియట్ వేరే ఊళ్ళో చదివి, బి. ఏ. కు ఇక్కడికి వచ్చారు. ఏ విద్యార్థి నోటీవెంబు చూసినా, శ్రీరామ్ నీ గురించిన పాగడ్డలే వినిపిస్తున్నాయి. కృష్ణావతారం ఎవరో, అతను ఎందుకు సెక్రటరీ పదవికి నిల్చున్నాడో ఎవరికీ తెలియదు.

ఎలక్షను ఇంక రెండురోజు లుండగా, అందరూ శ్రీరామ్ విధిగా వెగ్గి తీరతాడనీ, కృష్ణావతారాన్ని ‘ఏతుడ్రా’ చేసుకోమనీ చెప్పసాగారు. అనందరావు తన తెలివితేట అన్నీ ఉపయోగించి కృష్ణావతారాన్ని వెగ్గించాలనుకున్నాడు. అవాళ రాత్రి హాస్టల్లో పెళ్లలుగా ఒక టీపార్టీ ఏర్పాటు చేయించాడు—కృష్ణావతారం ఖర్చుమీద. అందరూ ఎలక్షను ప్రచారంకోసం అనుకున్నారు. కాని ముందు కృష్ణావతారం చేత మంచి పాటలు నాలుగు పాడించాడు. హాస్టలు విద్యార్థులకు కృష్ణావతారం గాయకుడనీ, కవి అనీ అవాళే తెలిసింది. అందరూ సరదాగావున్న సమయంలో అనందరావు రెండే రెండు ముక్కలూ చెప్పాడు. అందులో, హాస్టలు విద్యార్థి కాలేజీ సెక్రటరీ అయితేనే హాస్టలు గౌరవం నిలుస్తుందనీ, కాబట్టి హాస్టలు వాళ్ళుతా కృష్ణావతారానికి సహాయం చెయ్యాలనీ చెప్పాడు. శ్రీరామ్ హాస్టల్ విద్యార్థి కాదు.

మర్నాడు అనందరావు, కృష్ణావతారం ప్రతి క్లాసులోని ప్రతి విద్యార్థితోనూ కృష్ణావతారానికి ఓటు వెయ్యమని అతి మర్యాదగా చెప్పారు. మధ్యాహ్నం లేడీస్ రూముకి బయల్దేరారు. కృష్ణావతారం మనసంతా కమలమీద వుంది. ఇన్నాళ్ళుబట్టి ఆమెతో మాట్లాడే అవకాశం లభిస్తే చాలవని ఎదురుచూసిన వాడల్లా, తీరా ఆమె నెదుర్కొని మాట్లాడవలసినవస్తుందనేపరికి కొంచెం పీరికితనం పొందాడు. పై గా లేడీస్ రూముకు వెళ్ళగానే, అక్కడున్న మహిళల సందర్శిచూసి మరీ గాభరా పడ్డాడు. అనందరావు చొరవ తీసుకొని, అందరికీ కరపత్రాలిచ్చి కృష్ణావతారాన్ని పరిచయంచేసి, అతనికి ఓటు వెయ్యవలసినదని కోరాడు.

కృష్ణావతారం మనస్సు ఎక్కడో విహరిస్తోంది. కమలకోసం వెతుకుతున్న కళ్ళు కాస్తేపు శూన్యంలోకి ప్రయాణంచేసి వచ్చేటప్పటికి కమలా, అనందరావులకు జరుగుతున్న సంభాషణ వినిపించింది. “ఇంతకుముందే మేమంతా, సరళాదేవి కోరిక

హృదయ:లాస్యం

ప్రకారం శ్రీరామ్ గారికి ఓటు చేద్దామనుకొన్నాం" అంది కమల.

"ఒకరి కోరిక ప్రకారం ఎందుకు చెయ్యాలి? మీ కిష్టమైతే చెయ్యండి. శ్రీరామ్ కు మీరు మాటిచ్చారా?" అని అడిగింది, అనందరావు.

"ఆయనతో మేమేమీ అనలేదు. కాని మాలో మేమే అనుకొన్నాం. ఆయన అసలు మా వద్దకు రాలేదు" అంది కమల.

"అక్కడే అటనికీ, కృష్ణావతారంకీ వున్న తేడా" అని అనంద్ చిరునవ్వు నవ్వి, కృష్ణావతారంవైపు చూశాడు. అప్పటికి కృష్ణావతారం తేరుకొని "నేనే ప్రపథమంగా మిమ్మల్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను కాబట్టి నామాట మన్నిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను" అన్నాడు.

విద్యార్థి నులత అతని తొట్టుపాలుచూసి నవ్వారు. అనందరావు తన సహజ వాగ్దర్శితో వాళ్ళనుద్య సాన్నిహిత్యం సంపాదించాడు. మొత్తం మీద కృష్ణావతారంమీద వాళ్ళకు కొంత సానుభూతి కలిగింది. మరి కొంత సేపటికి శ్రీరామ్ వచ్చి తనకు ఓటు వెయ్యవలసిందని అందర్ని కోరినప్పుడు అందరూ తల లూపారు.

మర్నాడు ఎలక్షన్ జరిగినప్పుడు విద్యార్థి నులు కృష్ణావతారంకే ఓటు చేశారు. అనుకోకుండా శ్రీరామ్ మీద హెచ్చు మెజారిటీతో కృష్ణావతారం గెల్చాడు. అనందరావు తన వూనుకున్న వని అయిపోయిందికదా అని అని మళ్ళీ మామూలుగా తన చదువు గోరణిలో వడ్డాడు.

కృష్ణావతారం సెక్రటరీ అయిన దగ్గర్నుంచి చదువు గోరణి అనలే మానేశాడు. అతనికి కొంత మంది స్నేహితులబంధం ఏర్పడింది. వాళ్ళ కాఫీ హోటలు ఖర్చులూ, సినిమా ఖర్చులూ అన్నీ అతనివే. హాస్టల్లో ఉన్నంతసేపూ వాళ్ళతో కాలం గడిపేవాడు. వాళ్లెంతసేపూ కాలేజీలో చదువుతున్న ఆడపిల్లల్ని విమర్శించడం, లెక్కరర్చుని ఆక్షేపించడం తప్ప, చదువుమీద ఏమాత్రం శ్రద్ధ చూపించేవారుకాదు.

కమలతో ఎలాగైనా పరిచయం చేసుకోవాలని చాలా ప్రయత్నాలు చేశాడు, కృష్ణావతారం. ఆమెను చూసినప్పుడల్లా అతనిలో ఆమెతో మాట్లాడాలని ఉత్సాహం కలిగేది, అతనికీ. కాని ఆమె అతనికి ఏమాత్రం చనువివ్వకుండా తిరిగేది. ఆమె చాలా గర్వస్థిలా కన్పించేది. ఆమె దగ్గరనుంచి ప్రోత్సాహం లేకపోయేటప్పటికీ ఎంతో ఆశతో ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళినవాడల్లా, వెంటనే తిరిగి వచ్చే స్తూండేవాడు. అప్పుడప్పుడు మీటింగులు ఏర్పాటు చేయవలసివచ్చినప్పుడు, కమల విద్యార్థి నుల ప్రతినిధి కాబట్టి, ఆమెతో కలిసి మాట్లాడుతూండేవాడు. ఆ కాసేపూ అవసరమైన మాటలే మాటాడేది.

ఆమెతో తన హృదయవేదన చెప్పుకోవాలని, తన కవితాధారతో ఆమె సౌందర్యం వర్ణించి ఆమెకు వినిపించాలని, ఆమె పాటను మెచ్చుకోవాలని, కృష్ణావతారం ఎంతో ఉబలాటపడేవాడు. ఆమె మాత్రం అలాంటి వెర్రివెర్రి వేషాలు తన దగ్గర నవించెప్పు

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, మీ సరియైన చిర్యమగురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక బోస్ కాగ్రుపైన మీకు యిప్పుడు ఒక పుష్పము పొందగలము, మీరు వ్రాయు లేది, వేళి వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిగినామాయున్ను వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

శ్రోత్రివ శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కాగ్రు వ్రాసిన లేదీల గాయతు 12 మాసములలోను మీ యొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, వివ్యవహారములో మీకు జనుముకులుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆగోగ్యవిషయము, పర దేశిగమనము, తీర్మానాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్వివ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమే వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవయినా వున్న యెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైనపంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపను చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

అతి త్వరలో

కుదుళ్లను బలపరచుటయే గాక, మనోహరమైన విడుపాటి నల్లని శిరోజములను పెంపొందించును. దీనిలో చేర్చిన ఔషధి సంపతివల్ల కేశములు ఊడిపోకుండగను, చుండ్రు లేకుండగను, నెరవ కుండగను రీటా కాపాడగలదు. రీటాను కొల్పరినూనెలోగాని, మంచినూనెలోగాని కలిపి నిత్యం వాడండి. తప్పకుండా మీ కేశములు నల్లజడతాయి. దీనిని మీరు వాడి, మీ స్నేహితులకు కూడ సిఫార్సు చేయండి.

రీటా వీటో కేశ సంపదకు కీలకము
అందమైన కేశ సంపదకు కీలకము
వీటో కంపెనీ, మద్రాసు-1

R-5TG

అప్పట్లండేది. ఆమెను చూడనంతసేపు గుండె గొంతుకలోన కొట్లాడుతున్నట్లుండేది అతనికి. కాని ఆమెను చూడగానే వచ్చి వెలక్కాయ గొంతు కలో పడ్డట్లుండేది.

తెగించి ఒక ప్రేమలేఖ రాద్దామంటే కృష్ణా వ తారంకి భయంగా వుండేది. ఎక్కడ ఆమె దానిని తీసికెళ్ళి ప్రిన్సిపాల్ గారిచేతికిస్తుందో! పోనీ ఆమె ఒక్కరైతే తీసే రూములో వున్నప్పుడు వెళ్ళి ఆమెకు తన ప్రేమను వ్యక్తం చేద్దామంటే ముఖాముఖి ఆమె తారసపడగానే అతనికి 'ట్రెంట్లంగు' పలుకుకుంటుందాయో!

"గీరశంకర్ల అవస్థలో వడ్డాంరా మనం" అన్నాడు ఆనందరావుతో తన అవస్థనంతా చెప్పుకొని కృష్ణావతారం.

"నయం. హాస్పెట్ వద్ద అవస్థలో మాత్రం పడలేదు. అందుకు సంతోషం!" అన్నాడు ఆనంద రావు.

"ఇంక కొన్నాళ్ళలా నడిస్తే మనం 'దేవదాసు' అవస్థలోపడట్లు వున్నారా బాబూ!"

"ఒరేయో! అయితే వెంటనే నిన్ను ఇంటికి తీసి కెళ్ళిపోమ్మనీ, అక్కడ కొన్నాళ్ళుంటేనేగాని నీ కీ కమల పిచ్చి వదలని మీ నాన్నగారికి ఉత్తరం రాయ మంటావా?"

"లాభంలేదు బ్రదర్! నేనుమాత్రం కమ లను వదిలి బ్రతకలేను. రోజు కొకసారైనా ఆమెను చూస్తుంటేనే ఈ బొందితో ప్రాణం నిలుస్తుంది. లేకపోతే ఒకే ఒక చిటికెడు పాటా పియం సై నేడు....."

"అంతమాటకూ తండ్రి! ఎలాగో ఒకలాగ మేమంతా కష్టపడి ఆ అమ్మాయి నిన్ను పెళ్ళి చేసుకొనే ఏర్పాటు చేస్తాం. కాలేజీలో అంటే ఆమె అందరికీ ఆరాధ్యదైవం అయిందిగాని, 'మారేజి మార్కెట్టు'లో వీదే సై చెయ్యి"

"ఫ! ఫ! ఆమెను ప్రేమతో నా దానిగా చేసు కొని, ఆమె మనస్సును నా మీద తిప్పుకోవాలిగాని, పెళ్ళిబజారులో చవగ్గా అమ్ముడుపోయి ఎలాగో ఆమెను దక్కించుకోవడంలాంటి నీవమైన పని కెప్పుడూ దిగను. నాది నిస్వార్థప్రేమ. ఆమె నన్ను ప్రేమించేందుకు పడవలసిన అవస్థంతో పడ తాను. ఆమెకు నాయందు ఇష్టం లేకపోతే ఆమె వెంట మాత్రమూ నా ప్రేమతో బాధించను"

"రైట్! నుంచి మాటాల్చుతారా. నిజంగా వీలాంటి నిస్వార్థప్రేమికులు ఎక్కడోగాని అరుదు. నువ్వంత ఉన్నత స్థాయిలో ప్రేమించగలిగితే ఇంక సెంకోవమెందుకూ? వెంటనే ఆమెకు నీ ప్రేమని తెలియజెయ్య"

"నువ్వు చెప్పింది బాగానేవుందిగాని, ప్రేమ సంభాషణకు తగిన వాతావరణం కావాలి. లేదా అవ తలి వ్యక్తితో మన పరిచయం చాలావరకూ వెళ్ళి ఎక్కడ కలుసుకున్నా ఒక మాటతో, లేక ఒక్క చూపుతో పరస్పరం అర్థంచేసుకోగల స్థితి నా కలగాలి. ఎప్పుడో ఒకసారి లేడీస్ రూముకు వెళ్ళి కొద్ది నిమిషాలు కాలేజీ విషయాలు మాట్లాడే సందర్భంలో—నా ప్రేమని ఎలా వ్యక్తం చెయ్య డం?" అని నిట్టూర్చాడు కృష్ణావతారం.

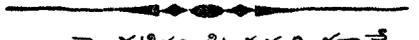
"అయితే, ప్రాక్టీకల్ (అనగా వాస్తవిక) ప్రేమ చాలా కఠినమైనదన్న మాటే!"

"ఏమిటనుకున్నావు? ఇదేం వూహాగనంకాదు" "సరేలే బ్రదర్. నీతంటాలెవోవడు. నాకీ ప్రేమఅన్నా ఆ డా వా క్ల న్నా తలకాయవోప్పి. అంతకన్నా ఏ కెమిస్ట్రీ యో, షికిక్స్ చదువుకుంటూ కూర్చోడం నా క్షయం."

కృష్ణావతారం ఆనందరావులో ఎంత మొర పెట్టుకున్నా లాభం లేదనుకున్నాడు. ఎలాగైనా కమల ప్రేమను తను పొందాలి. అప్పటికి కాలేజీ వారికోత్సవం రెండు నెలలుంది. చాలా పోటీలు ఏర్పాటు చేయ్యాలి. ద్రామా ఒకటి వేయించాలి. పీటన్నిటిగురించి తను అప్పుడప్పుడు కమలలో మాట్లాడుతూండవచ్చు. ఆమెపూర్వయాన్ని ఆక ర్షించవచ్చు.

ఆ సంవత్సరం అంతలో కళాశాలల వక్తృత్వ పోటీలు కృష్ణావతారం తను కాలేజీలో జరిపించాలని నిశ్చయించాడు. అన్ని కాలేజీలకూ ఆహ్వానాలు పంపారు పాల్సానవలసిందని. తను కాలేజీ ప్రతి ఏధులుగా ఎవర్ని ఎన్నిక చేద్దామా అని ఆలోచించి ఒక పోటీ ఏర్పాటు చేశాడు. అందులో చాలామంది విద్యార్థులూ, విద్యార్థినులూ పాల్గొన్నారు.

విషయం 'నేటి విద్యావిధానంలో లోపాలు'

మొదటివ్యక్తి:-తమరి వూరే దండి?

రెండవ వ్యక్తి:-"మల్లెడగు" అండీ?

మొ|| వ్యక్తి:-త మ రూ రు యేదండీ?

రెం|| వ్యక్తి:- "మల్లెడుగ"ని యెన్నిసార్లు చెప్పాంండీ? వెల్చుల శంకర్ (గుంతికలు)

చాలా మంది విద్యార్థులు, నేటి విద్యా విధానం జీవితాన్ని సక్రమంగా గడవలంకోమా, దేశాభ్యు దయంకోరకు పాలుపడలంకోమా, ఎంతమాత్రం ఉప యోగించడనీ, కేవలం గుమాస్తాలను భారీ యెత్తున తయారుచేసే యంత్రాగరాలుగా కళా శాలలు పనిచేస్తున్నాయనీ చెప్పారు. కమల కూడా మాట్లాడింది. ఆమె చక్కని ఉచ్చారణతో, మంచి భాష నుపయోగిస్తూ, ప్రస్తుత విద్యా విధానం పాశ్చాత్యసంస్కృతిలోంచి వెలువడిందనీ, భార తీయసంస్కృతిని చాలే 'విశ్వ భారత'లాంటి విశ్వవిద్యాలయాలు దేశమంతటా వెలువడాలని చెప్పింది.

న్యాయానికి అంతతోపక్కలందరూ మాట్లా డ్డం అయిపోయింది. కాని అంతవరకూ అందరి ఉపన్యాసాలూ వింటూ కూచున్న ఆనందరావు అవకాశ మిస్తే తనూ మాట్లాడతానని వెప్పాడు. అంతకు ముందు ఆనందరావు ఎప్పుడూ స్టేజీ ఎక్కలేడు. కానీ ఈ విషయం అతనికి ఎంతో ప్రీతైనది. చాలా రోజుబట్టి దీని గురించి అతను ఎంతో ఆలోచిస్తున్నాడు. తన భావాలన్నీ పైకి చెప్పుకోవా లనిపించింది అతనికి.

కృష్ణావతారం జడ్జిలలో, ఆనందరావు మాట్లా డడానికి అవకాశమివ్వని చెప్పి ఒప్పించాడు. వెంటనే ఆనందరావు స్టేజీపైకి, గంభీరంగా మాట్లాడ సాగాడు. ప్రప్రథమంగా నేడు విద్యను బోధించడం, విద్యను అభ్యసించడం ఈ రెండూ సరియైన పద్ధ తిలో జరగటం లేదని చెప్పాడు. విద్య అనేది చాలా మంది అలంకారంగా భావించి, కళాశాలల్లో చేరుతున్నారగాని, విజ్ఞానార్జననాద్వైతాకాదు. కొంతమంది ఎలాగో ఒకలాగు డిగ్రీ తెచ్చుకోవ టమే ప్రధానంగా భావిస్తున్నారు. ఇటువంటి మనస్తత్వంతో విద్యార్థులుండడంవల్లనే కళాశా లలో అల్లరులూ, క్రమ శిక్షణా రాహిత్యం ప్రబలు తోంది. విద్యార్థులలో శ్రద్ధ తోపించడంవల్ల, బోధించేవారు కూడా 'కోర్సు' పూర్తి చెయ్యడమే చాలుననుకుంటున్నారు. ఇంతకన్నా ప్రాథమిక విద్య మొదలుకొని ఉన్నత విద్యవరకూ విద్యార్థుల క్షే త్రాసామర్థ్యాలను అనుసరించి, ఏ ఏ తరగతివరకు ఏ ఏ విద్యార్థి చదవగలడో అంతవరకే అతనిని చదవవిస్తాలి. ఆ సై తరగతికి వెళ్ళనివ్వరారు. అప్పుడు విద్యా భ్యాసం శ్రద్ధతో జరుగుతుంది. బోధన కూడా చక్కగా వుంటుంది. అనవసరమైన అల్లర్లుం డవు. అని చెప్పి "పాపా భవతు....." అన్న ఉపనిద్యాక్యంతో తన ఉపన్యాసం ముగించాడు.

జడ్జీలు ఆనందరావునీ, కమలనూ ఎన్నిక చేశారు. కృష్ణావతారం చాలా సంతోషించాడు. తన మిత్రు డికో ఇంత ప్రతిభ వుందని ఆశ్చర్యంతో పొంగి పోయాడు. ఎలాగైనా తను కాలేజీకి పేరు రావాలని ఆనందరావుకూ, కమలకూ ఎంతో ప్రోత్సాహ మివ్వ నారంభించాడు.

మునపటికన్నా కమలలో మాట్లాడడానికి కృష్ణావతారంకి ఎక్కువ అవకాశం లభిస్తోంది. అంతలో కళాశాల వక్తృత్వ పోటీలు ఏర్పాటుయిన రోజున కాలేజీ అంతా చాలా కోలాహలంగావుంది. అనేక కాలేజీలనుంచి ప్రతినిధులు వచ్చారు. కాలేజీ మెయిన్ హాలులో, ఆ పూరిలో ప్రముఖ విద్యా వేత్తలయిన రామారావుగారనే రిటైర్డ్డు ప్రొఫె సరు అధ్యక్షత క్రింద పోటీలు ప్రారంభమయ్యాయి. ముగ్గురు జడ్జీలను నియమించారు. అందులో వచ్చి కే ప్రాసిక్యూటరు రామ్మూర్తి గా రొకరు.

ప్రపంచకాంతిని భద్రతామండలి సాధించ గలిందా, లేదా అన్న విషయం చర్చనీయాంశంగా ఇప్పుడండింది. ఒక్కొక్క కాలేజీ తరుఫైన ఇద్ద రేసి విద్యార్థులు (లేక విద్యార్థిని కూడా) పాల్గొన నారంభించారు.

ఆనందరావు స్టేజీ ఎక్కావే విద్యార్థులంతా హర్షధ్వనాలు చేశారు. అతను, అంతకుముందు మాట్లాడిన ప్రత్యర్థి చెప్పిన విషయాలన్నిటిని ఇండించి, చక్కని సాయింట్లతో తన వాదాన్ని బల పర్చుకొని, ముచ్చలైన ఉపన్యాసా నిచ్చాడు. తరు పాత వచ్చిన వక్త, గంగావ్రవాహంలా మాట్లాడ నారంభించాడు గాని అతను ఉపద్ధాతం ముగించే సరికే అధ్యక్షులు అతనికిచ్చిన కాలం అయిపోయిం దని తెలియ చేశారు. అఖరకి కమల వంతు వచ్చింది. ఆమె పూర్తిగా లాయరుగారి కూతురనిపించు కొంది. ఆమె అందరి వాదాల్ని ఇండించి తన వాదంలో వున్న విశేషాన్ని నేర్పగా నిరూపించింది. అందరిలోకి ప్రథమబహుమతి ఆనందరావుకి

